Konspekt do lekcji historii przeprowadzonej 09.06.2022 r. w klasie 3LC

TEMAT: Gospodarka II Rzeczypospolitej.

■ Cel główny lekcji:

- zapoznanie uczniów z sytuacją gospodarczą II RP

■ Cele szczegółowe:
WIEDZA:
Uczeń zna:
- główne problemy ekonomiczne odrodzonego państwa polskiego,
- pojęcie Polska A i B, inflacja, hiperinflacja, reforma walutowa, reforma rolna, COP,
- cele reform przeprowadzonych przez władze II RP,
- przyczyny budowy portu w Gdyni,
- postacie: Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego.

UMIEJĘTNOŚCI:
Uczeń potrafi:
- dostrzec różnice gospodarcze utrudniające unifikację ziem polskich,
- omówić główne problemy gospodarki dwudziestolecia międzywojennego, wskazać ich przyczyny,
- wyjaśnić dlaczego Gdynia była nazywana polskim oknem na świat,
- wskazać na mapie granice Centralnego Okręgu Przemysłowego,
- wyjaśnić cel oraz przyczyny położenia Cop-u w widłach Wisły i Sanu,
- dokonać analizy źródła w oparciu o dołączone pytania,
- wykorzystać posiadaną wiedzę do opisu i oceny postaci oraz problemów historycznych,
- formułować opinie i wnioski historyczne w formie wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- w dyskusji obronić własne sądy i opinie.

POSTAWY:
- kształtowanie szacunku dla dorobku minionej epoki

■ Kształtowane kompetencje kluczowe:
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
-kompetencje cyfrowe,
- kompetencje w zakresie umiejętności uczenia się,
- kompetencje obywatelskie.

■ Metody:
- wykład nauczyciela,
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem ćwiczeń interaktywnych,
- analiza materiału źródłowego,
- praca z mapą,
- dyskusja.

■ **Formy pracy:**
Indywidualna, praca z całą klasą

■ **Środki dydaktyczne:**
- podręcznik „Poznać przeszłość 3” (s. 321 - 325),
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.
- zasoby multimedialne zawarte w https://zpe.gov.pl

■ **Tok lekcji:**

I. Czynności wstępne, część organizacyjno – porządkowa
Nauczyciel wita się z uczniami. Sprawdzenie listy obecności.

II. Podanie tematu lekcji: Gospodarka II Rzeczypospolitej.

III. Opracowanie nowego materiału

1. **Nauczyciel wprowadza w tematykę lekcji.**[1]

2. **Analiza fragmentu Andrzeja Garlickiego „Siedem mitów II Rzeczypospolitej”.**

Siedem mitów II Rzeczypospolitej

Stefan Żeromski napisał, że Polska składała się „z trzech nierównych połówek”. To całkowicie sprzeczne z zasadami matematyki, ale piękne literacko określenie znakomicie oddaje ówczesną rzeczywistość. Należało nie tylko wywalczyć granice, zbrojnie i działaniami dyplomatycznymi, ale skleić w tych granicach terytoria bardzo różne w jeden organizm państwowy. A równocześnie odbudować to, co zniszczyła wojna. Działania wojenne objęły 86% terytoriów Rzeczypospolitej, z czego na ¼ toczyły się walki zacięte i długotrwałe. Prawie 40% budynków w miastach powiatowych i mniejszych uległo zniszczeniu, zaś w małych miastach o drewnianej zabudowie pożary strawiły ponad ¾ zabudowy. Zniszczona została ponad połowa mostów. W zaborze rosyjskim w 1918 roku liczba zatrudnionych w przemyśle robotników wyniosła 15% zatrudnienia z 1914 roku.

[w:] A. Garlicki, Siedem mitów II Rzeczypospolitej, Warszawa 2013.

3. **Uczniowie wymieniają trudności, z jakimi musiało się zmierzyć odrodzone państwo polskie**

[1] W trakcie prowadzonej lekcji nauczyciel dyktuje notatkę:
1. Trudności odrodzonego państwa polskiego.
2. Reformy Władysława Grabskiego.
3. Zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego dla rozwoju polskiej gospodarki.

4. **Ćwiczenie utrwalające przyczyny trudnego rozwoju gospodarczego Polski po I wojnie światowej.**

Jakie były przyczyny trudnego rozwoju gospodarczego Polski po I wojnie światowej?

Skreśl błędne wypowiedzi.

A. Dotąd ziemie polskie wchodziły w skład ***trzech/siedmiu*** różnych państw.

B. I wojna światowa toczyła się na ziemiach polskich i spowodowała ich ***rozkwit/zniszczenie.***

C. Niemcy były ***zadowolone/niezadowolone*** z wyniku wojny i utrudniały rozwój gospodarczy Polski.

D. Polska miała **szeroki/wąski** dostęp do morza i ***żadnego portu/wiele portów***.

5. **Krótki wykład nauczyciela na temat wprowadzenia jednolitej waluty obowiązującej na terenie całej Rzeczpospolitej. 24 marca 1920 roku prawie na całym obszarze II RP wprowadzono jednolitą markę polską**

6. **Na podstawie tekstów źródłowych nauczyciel wprowadza pojęcie inflacji i hiperinflacji.**

Ludwik Krzywicki

Wspomnienia

Pewien włościanin w lecie 1923 roku, chcąc kupić konia, sprzedaje krowę i rocznego byczka. Suma uzyskana wystarcza w dniu sprzedaży na kupno konia, jednak nie mogąc znaleźć okazu odpowiedniego, chłop odkłada transakcję na inny dzień. W jednym z najbliższych tygodni kwota poprzednia jest już niedostateczna, wobec czego chłop sprzedaje dodatkowo sztukę trzody chlewnej wagi 360 funtów. Jednak i ta suma nie pokrywa ceny konia. A nawet po dodatkowej jeszcze sprzedaży jałówki, kupno konia staje się niedoścignionym marzeniem. Zrezygnowany włościanin kupuje za całą sumę cztery cembrowiny do studni.

Źródło: Ludwik Krzywicki, *Wspomnienia*, t. 1-3, Warszawa 1957-59.

Napis na karykaturze: „Otrzymałem pensję miesięczną i nie wiem, co robić! Posiadam pieniędzy zbyt wiele, ażeby samemu udźwignąć i zbyt mało, ażeby zapłacić dorożkarzowi za odwiezienie do domu”.

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna

7. **Krótki wykład nauczyciela na temat powołanego przez prezydenta RP, rządu fachowców, na czele którego stanął Władysław Grabski.**

8. **Uczniowie słuchają fragmentu expose premiera Władysława Grabskiego i odpowiadają na pytanie, dlaczego naprawa gospodarki finansowej państwa była najważniejszym celem.**

https://zpe.gov.pl/a/rzad-fachowcow-i-pierwsze-reformy-gospodarcze/DYmB8f7Vh

Exposé premiera Władysława Grabskiego wygłoszone na posiedzeniu sejmu i senatu 20 grudnia 1923 roku

Doszliśmy bowiem do takiego stanu, że żaden postęp w żadnej dziedzinie, nawet szkolnictwie, nie mówiąc o reformie rolnej lub udoskonaleniach socjalnych, stają się niemożliwe, jeśli najpierw i to wkrótce, nie uporamy się z trudnościami finansowymi, które nie tylko paraliżują wszelkie porywy do udoskonalania naszego stanu wewnętrznego, ale wytwarzają niebezpieczeństwo zarówno utrzymania pokoju wewnętrznego, jak i stanu obronności naszego kraju, wymagających znacznych nakładów pieniężnych.

Ćwiczenie 4

Dlaczego, według Grabskiego, naprawa gospodarki finansowej państwa była najważniejszym celem?

- ○ Bez ustabilizowanej sytuacji finansowej niemożliwe było reformowanie innych dziedzin.
- ○ Grabski był ekonomistą i dlatego dążył do przeprowadzenia reformy monetarnej.
- ○ Ponieważ takie były oczekiwania społeczne.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

9. **Krótki wykład nauczyciela na temat oszczędności wprowadzonych przez Grabskiego oraz reformy walutowej**

10. **Ćwiczenie interaktywne – opis banknotu z 1936 roku (w zależności od pozostałego czasu, niezbędnego do realizacji pozostałych celów lekcji)**

https://zpe.gov.pl/a/budowa-gdyni-i-inne-osiagniecia-gospodarcze-ii-rp/Dv9sPTZq4

https://zpe.gov.pl/a/budowagdyni-i-inne-osiagniecia-gospodarcze-ii-rp/Dv9sPTZq4

Uzupełnij opis banknotu.

Banknot przedstawia:

a. Podobiznę Dąbrówki
b. Nominał (wartość banknotu) słownie ...
c. Nominał cyfrą ...
d. datę emisji banknotu ...
e. Miejsce emisji banknotu ...
f. Nazwę instytucji emitującej banknot ...
g. Skrót nazwy instytucji emitujące banknot ...
h. Podpisy osób emitujących banknot ...

11. **Na podstawie tekstów źródłowych uczniowie omawiają sytuację polskiego chłopa w czasie dwudziestolecia międzywojennego.**

Kryzys we wspomnieniach chłopów

Dziś porzuciło się palenie tytoniu i wszelkie trunki, już się [...] wcale [...] mięsa nawet [...] w te największe święta nawet nie zna.

Za droga jest nafta, więc idzie się spać wraz z kurami, za droga jest szyba w oknie więc je zatyka się starym workiem, gdy zostanie zbita [...], a że za drogie są buty i ubrania, więc chłop dziczeje, nie pokazując się czasami cały rok Panu Bogu w kościele ani ludziom.

Wspomnienia chłopów

Zasadniczym jedzeniem u mnie to są kartofle i chleb. Cukru nie używam wcale, można powiedzieć tylko dwa razy do roku na Wielkanoc ćwierć kilograma i na Boże Narodzenie ćwierć kilograma. Na śniadanie kartofle z barszczem, na obiad chleb czarny często suchy, czasem dostanę od kogo z łaski mleka. I na kolację znów kartofle na rzadko, czasem kluski żytnie pytlowe, kapusta albo groch itd. Słoniny jak kupię ćwierć kilograma to tak kombinuję, żeby mi starczyło przynajmniej na dziesięć dni, chociaż wiem, że żołądka nie oszuka. Po takim pożywieniu to można sobie wyobrazić ile jest energii do pracy. Zima za pasem, a tu nie mam kapoty ciepłej i butów. Mam tylko jedną parę kamaszy, w których chodzę w dzień powszedni i na święto, jedną czapkę zimową, w której chodziłem i latem, stare ubranie do roboty i nieco lepsze na święto. A teraz na zimę nie mam ciepłego palta, ani swetra, ani ciepłej bielizny i tych niezbędnych rzeczy nie będę mógł sobie kupić, bo za co.

12. Praca z podręcznikiem

Na podstawie podręcznika strona 322 uczniowie odpowiadają na pytanie: na czym polegała reforma rolna przeprowadzona przez Władysława Grabskiego.

13. Ćwiczenie interaktywne - podsumowanie i utrwalenie reform Władysława Grabskiego (w zależności od pozostałego czasu, niezbędnego do realizacji pozostałych celów lekcji)

Rząd fachowców i pierwsze reformy gospodarcze (zpe.gov.pl)

Uzupełnij tekst.

Rząd Władysława Grabskiego podjął się w 1924 roku dzieła reformy walutowej. Powołano wówczas nową centralną instytucję emisyjną pod nazwą [ ]. Wprowadzona także została nowa moneta pod nazwą [ ] i ustalono jej kurs w stosunku do dolara na [ ]. Rząd Grabskiego przygotował również projekt ustawy o reformie rolnej, którą sejm ostatecznie uchwalił w roku [ ]. Parcelacji miały podlegać majątki ziemskie o powierzchni większej niż [ ] z wyjątkiem kresów wschodnich i tzw. majątków przemysłowych. Majątki przemysłowe mogły zachować areał gruntów o powierzchni do [ ].

700 ha | Bank Polski | 180 ha | złoty polski | 1925 | 5,18

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

14. Krótki wykład nauczyciela na temat Eugeniusza Kwiatkowskiego.

15. Ćwiczenie interaktywne na temat budowy portu morskiego w Gdyni.

https://zpe.gov.pl/a/gospodarka-ii-rp-w-okresie-rzadow-sanacji/DZkiQ17Hx

Uzupełnij tekst.

Eugeniusz Kwiatkowski, 1923, 1922, Wincenty Witos, Józef Piłsudski, 1925, 1924

Do największych osiągnięć gospodarczych II RP zalicza się budowę portu w Gdyni, rozpoczętą w roku ..... Decyzję o budowie portu podjął sejm w ..... Całemu przedsięwzięciu patronował ....., minister przemysłu i handlu w latach 1926–1930.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

16. Ćwiczenie interaktywne na temat COP (jedno do wyboru)

https://zpe.gov.pl/a/gospodarka-ii-rp-w-okresie-rzadow-sanacji/DZkiQ17Hx

Wybierz poprawne odpowiedzi

Jakie główne rzeki przepływają przez Centralny Okręg Przemysłowy?

Wisła Odra Warta San

Jakie większe miasta się tam znajdują?

Warszawa Kielce Kraków Sanok Lublin Przemyśl

Jakie rodzaje przemysłu rozbudowano?

maszynowy zbrojeniowy farmaceutyczny lotniczy

Zaznacz nazwy miejscowości, w których znajdowały się:

Fabryka samochodów ciężarowych

Lublin Radom Dębica

Fabryka Gum Jezdnych „Stomil"

Jasło Dębica Zamość

Fabryka Celulozy

Tarnobrzeg Niedomice Ostrowiec

Państwowe Zakłady Lotnicze

Mielec Radom Starachowice

Huta:

Rzeszów Mielec Stalowa Wola

Państwowa Wytwórnia Prochu:

Puławy Opoczno Pionki

IV. Zadanie zadania domowego, czynności końcowe

Beata Szypułka